

**ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ
Γ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ για Α ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ : ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (04)**

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:.....

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 22-06-23

ΒΑΘΜΟΣ.....

Κείμενο Α Πόλεμος στην Ουκρανία και λήθη*

ΓΙΑΣΑ ΜΟΥΝΚ*

Κοιτάζοντας τα απέραντα σιτοχώρα της Τοσκάνης, στα οποία ο Θεός υπήρξε ιδιαίτερα γενναιόδωρος, δυσκολεύεται κανείς να φανταστεί εικόνες πολέμου. Κι όμως, όταν κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου η περιοχή βρέθηκε υπό την κατοχή των ναζί, οι Ιταλοί αντάρτες, επιτιθέμενοι από τα γύρω βουνά, προσπάθησαν να διώξουν τον κατακτητή. Οι Γερμανοί, εν είδει αντιποίνων, εκτέλεσαν δεκάδες αμάχους κατοίκους των μεσαιωνικών χωριών που στολίζουν το τοπίο. Στις μέρες μας, μια επιγραφή στη Βαλ ντ' Ορτσια, καλεί τον διαβάτη αυτής της όμορφης κοιλάδας να «σταθεί λίγο και να σκεφθεί εκείνους που χάθηκαν εδώ».

Είναι γεγονός πως, μέρα με τη μέρα, μήνα με τον μήνα, ακόμη και οι πιο ευαίσθητοι από εμάς χάνουν σταδιακά το ενδιαφέρον για έναν πόλεμο που τραβάει σε διάρκεια και μετατρέπεται σε μια διαδοχή αριθμών. Σήμερα ο ένας στρατός κέρδισε τόσα χιλιόμετρα. Χθες ο άλλος έχασε τόσα. Ακόμη και οι αριθμοί των θυμάτων αρχίζουν να φαίνονται συνηθισμένοι.

Τις πρώτες μέρες της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία, όλα τα πρωτοσέλιδα των δυτικών εφημερίδων, οι προσόψεις μεγάλων κτιρίων και οι φωτογραφίες προφίλ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης γέμισαν με την κίτρινη και μπλε σημαία. Ύστερα από μερικούς μήνες, με διάφορες προφάσεις, η σημαία άρχισε να απομακρύνεται, συχνά για να δώσει τη θέση της σε κάποια άλλη σημαία με δίκαια αιτήματα.

Η άβολη αλήθεια είναι πως όταν ένας πόλεμος δεν επηρεάζει άμεσα την επιβίωσή μας, το μυαλό μας μπαίνει στον πειρασμό να ασχοληθεί με άλλα ζητήματα όσο περνάει ο καιρός. Όταν βλέπαμε τα ρωσικά τανκς κοντά στο Κίεβο, όταν μαθαίναμε για τις φρικαλεότητες στην Μπούτσα*, τα βλέμματα όλων μας ήταν στραμμένα εκεί. Πλέον διαβάζουμε για την Ουκρανία περίπου με το ίδιο ενδιαφέρον που παρακολουθούμε τις αθλητικές ειδήσεις.

Κι όμως. Όπως μας έχουν δείξει οι φιλόσοφοί μας, μια φυσιολογική αντίδραση δεν είναι κατ' ανάγκη σωστή ή αποδεκτή. Πρέπει να πάμε κόντρα στην έμφυτη τάση μας να κουραζόμαστε από ένα θέμα που

επαναλαμβάνεται και να διατηρήσουμε το ενδιαφέρον μας για την Ουκρανία. Να πιέσουμε τις κυβερνήσεις μας να κάνουν αυτό που πρέπει. Εκατοντάδες χιλιάδες στρατιώτες και πολίτες απειλούνται καθημερινά στα μέτωπα της Ουκρανίας. Όποιος γνωρίζει κάτι για τη φύση του πολέμου πρέπει να ελπίζει ότι τα σιτοχώραφα της Ουκρανίας θα μοιάζουν σύντομα το ίδιο ειρηνικά με εκείνα της Τοσκάνης. Στην πρώτη επέτειο του πολέμου, η βαθύτατη ελπίδα μου είναι να μην υπάρξει δεύτερη. Αλλά η ειρήνη, όταν έρθει, πρέπει να είναι δίκαιη και διαρκής. Το λιγότερο που μπορούμε να κάνουμε είναι να προσπαθήσουμε για την Ειρήνη...

Ο κ. Γιάσα Μουνκ είναι πολιτικός επιστήμονας και καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Τζονς Χόπκινς στην Ουάσιγκτον

***Λήθη:** το να ξεχνά ή να ξεχνιέται (κάποιος/κάτι): λησμοσύνη, λησμονιά.

***Μπούτσα:** Πόλη στην περιφέρεια Κιέβου της Ουκρανίας. Το 2022 ρωσικά στρατεύματα εισήλθαν στην πόλη όπου ξέσπασαν σκληρές μάχες. Στις 24 Μαρτίου 2022, η πόλη τιμήθηκε με τον τίτλο «Ηρωική πόλη της Ουκρανίας». Μετά την υποχώρηση των ρωσικών στρατευμάτων, υπήρξαν αναφορές για μαζικές εκτελέσεις αμάχων στην πόλη.

Κείμενο Β **Μια ελληνική αγκαλιά για καταφύγιο**

Ιωάννα Φωτιάδη

Στη θέα των πούλμαν που θα τους απομάκρυναν από την Μπούτσα και την οικογένειά τους, τα μάτια των παιδιών δεν σκοτείνιασαν, άλλα έλαμψαν. Μπορεί έως τώρα η κάθε μετακίνηση μακριά από τη γενέτειρά τους να είχε αρνητικό πρόσημο, όμως τα οχήματα στα οποία επιβιβάζονταν οι νεαροί Ουκρανοί την 3η Αυγούστου είχαν έρθει... για καλό.

«Το σύνηθες είναι, όταν τα παιδιά φεύγουν για κατασκήνωση, να κλαίνει αποχαιρετώντας τους γονείς. Αυτή τη φορά, όμως, δεν χύθηκε ούτε ένα δάκρυ», μεταφέρει στην «Καθημερινή» η κ. Iryna Bortnyk, συντονίστρια του προγράμματος που προέβλεπε τη φιλοξενία παιδιών από την Ουκρανία σε ελληνικές ιδιωτικές κατασκηνώσεις.

«Όταν ανακοινώσαμε την ελληνική πρωτοβουλία στις οικογένειες, υπήρξε μεγάλος ενθουσιασμός. Το να περάσεις μερικές ημέρες στην Ελλάδα μετά τη φρίκη του πολέμου φάνταζε σαν όνειρο», σχολιάζει από την πλευρά της η πρόξενος της Ουκρανίας στην Ελλάδα, Άννα Τισένκο. Ανάλογες προτάσεις φιλοξενίας έχουν γίνει από τις περισσότερες ευρωπαϊκές αλλά και όμορες (γειτονικές) της Ουκρανίας χώρες. «Ωστόσο, η πρόταση που έκανε η Πανελλήνια Ένωση Λειτουργών Κατασκηνώσεων Ιδιωτικής Πρωτοβουλίας μέσω του υπουργείου Μετανάστευσης της Ελλάδας, ήταν η πιο γενναιόδωρη», επισημαίνει η κ. Bortnyk. «Οι άλλες χώρες υποδέχονταν το πολύ 100 παιδιά ανά μήνα, εσείς, όμως, μέσα στον Αύγουστο θα φιλοξενήσετε 427 παιδιά απευθείας από την Ουκρανία και άλλα 173 που ήδη ζουν στην Ελλάδα».

«Οι εντυπώσεις τους είναι άριστες», απαντά στο εύλογο ερώτημα, «και μόνο που μπορούν να κοιμηθούν απρόσκοπτα, χωρίς να διακόπτει τον ύπνο τους η σειρήνα και να πρέπει να σπεύσουν στο καταφύγιο, είναι

ανακουφισμένα». Υπενθυμίζεται ότι στην Μπούτσα, όπως και σε άλλες πόλεις κοντά στο Κίεβο (π.χ. Ιρπίν), έχουν σημειωθεί τα σοβαρότερα εγκλήματα πολέμου. «Οι εικόνες που έχουν καταγράψει τα μάτια των παιδιών τους τελευταίους μήνες είναι απίστευτης βαρβαρότητας», υπογραμμίζει η πρόξενος. Έτσι εξηγείται ότι ο ήχος ενός αεροπλάνου που αντήχησε στους χώρους μίας κατασκήνωσης στη Χαλκιδική ήταν αρκετός για να σπείρει τον πανικό στους μικρούς κατασκηνωτές. «Μεμιάς έπεσαν όλοι στο έδαφος», περιγράφει ο κ. Δημήτρης Σκούρας, που προετοιμάζε από καιρό την υποδοχή των παιδιών.

«Μπορεί δύο εβδομάδες χωρίς πόλεμο να μην είναι πολύς χρόνος, αλλά είμαι απόλυτα σίγουρος ότι η ζεστασιά και η αγάπη που βρήκαν στην Ελλάδα τα παιδιά από την πρώτη στιγμή θα βοηθήσει να αποκαταστήσουν την πίστη τους για το μέλλον», ανέφερε κατά την άφιξή τους ο πρέσβης της Ουκρανίας, Sergii Shutenko. «Μπορούμε να προσφέρουμε λίγες στιγμές χαράς και ξεγνοιασιάς και να βάλουμε ένα λιθαράκι για να κτίσουμε την υπόσχεση μιας δυνατής φιλίας», συμπλήρωσε η υφυπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου.

ΘΕΜΑΤΑ

Θέμα Α

A1. Ποιο είναι το πρόβλημα που εντοπίζει ο συντάκτης του πρώτου κειμένου σε σχέση με τον πόλεμο; (20-30 λέξεις). **Μονάδες 10**

A2. Το δεύτερο κείμενο πιστεύετε ότι επιβεβαιώνει ή ότι διαψεύδει τις ανησυχίες του συντάκτη του κειμένου Α για τη στάση των σύγχρονων κοινωνιών; Να αιτιολογήσετε σύντομα την απάντησή σας. **Μονάδες 10**

A.3. Να χαρακτηρίσετε σωστές ή λανθασμένες τις παρακάτω προτάσεις στηριζόμενοι στο κείμενο Α. **Μονάδες 10**

α. Η αναφορά στην Τοσκάνη γίνεται για να δείξει ότι πρέπει να θυμόμαστε τις δυσάρεστες στιγμές του πολέμου.

β. Το ενδιαφέρον της διεθνούς κοινότητας για τον πόλεμο στην Ουκρανία παραμένει έντονο μέχρι σήμερα.

γ. Το να αδιαφορείς για έναν πόλεμο που γίνεται μακριά είναι φυσιολογικό και αποδεκτό.

δ. Ο συντάκτης εμφανίζεται βέβαιος για την κυριαρχία της ειρήνης στην Ουκρανία.

ε. Η ειρήνη είναι ευθύνη όλων μας.

Θέμα Β

B1. Να χαρακτηρίσετε το είδος της σύνταξης (παράταξη- υπόταξη- ασύνδετο σχήμα) στα παρακάτω αποσπάσματα. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. **Μονάδες 06**

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

- α. Όταν βλέπαμε τα ρωσικά τανκς κοντά στο Κίεβο, όταν μαθαίναμε για τις φρικαλεότητες στην Μπούτσα (κείμ. Α)
- β. Όταν ανακοινώσαμε την ελληνική πρωτοβουλία στις οικογένειες, υπήρξε μεγάλος ενθουσιασμός(κείμ. Β)
- γ. να προσφέρουμε λίγες στιγμές χαράς και ξεγνοιασιάς και να βάλουμε ένα λιθαράκι...(κείμ. Β)

B2. Ποια είναι η πρόθεση του συντάκτη στην τελευταία παράγραφο του κειμένου Α (μον. 3); Να αναφέρετε και να σχολιάσετε σύντομα δύο κειμενικούς δείκτες (εκφραστικούς– γλωσσικούς τρόπους) με τους οποίους προσπαθεί να πετύχει αυτόν τον στόχο (μον. 6). **Μονάδες 09**

B3. Στο παρακάτω απόσπασμα να εντοπίσετε και να αναγνωρίσετε συντακτικά τη δευτερεύουσα ειδική πρόταση. **Μονάδες 05**

Μπορεί δύο εβδομάδες χωρίς πόλεμο να μην είναι πολύς χρόνος, αλλά είμαι απόλυτα σίγουρος ότι η ζεστασιά και η αγάπη που βρήκαν στην Ελλάδα τα παιδιά από την πρώτη στιγμή θα βοηθήσει να αποκαταστήσουν την πίστη τους για το μέλλον.

Γ. Παραγωγή λόγου

Το σχολείο σας διοργανώνει μία εκδήλωση με θέμα « Ειρήνη και παιδεία». Ως πρόεδρος του δεκαπενταμελούς στην ομιλία σας θα αναφερθείτε σε δύο τρόπους με τους οποίους πιστεύετε ότι το σχολείο σας θα μπορούσε να βοηθήσει ουσιαστικά τα παιδιά ενός λαού που δοκιμάζεται από τον πόλεμο. (το κείμενό σας να ανταποκρίνεται στο ζητούμενο επικοινωνιακό πλαίσιο και να αποτελείται από: πρόλογο, μία παράγραφο κύριο θέμα και επίλογο. Σύνολο λέξεων 200-250) **Μονάδες 50**

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ονοματεπώνυμο, τμήμα, ημερομηνία). Να χρησιμοποιήσετε στυλό διαρκείας χρώματος μαύρου ή μπλε και όχι μολύβι.
2. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
3. Κάθε λύση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
4. Διάρκεια εξέτασης:μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

Ο Διευθυντής

Ο/Η Εκπαιδευτικός